

RINGATÓ

zenei nevelés óvodáskor előtt

2008 tavaszán meghívást kaptam Stuttgartba, hogy az ott élő, magyar anyanyelvüket ápoló és gyerekeiknek tovább adni szándékozó szülők előtt bemutassam a Fordulópontot. GALLNÉ GRÓH ILONA volt az esemény másik meghívottja. Nagyon örültem, hogy a kölcsönös megismerkedés során folyóiratunk olvasóinak is bemutatathatjuk az immár országos léptékű – mondhatni: országhatárokon is túlnyúló – zenei nevelési programot

– Bizonyára sokak számára ismerős az a mondat, amelyet Kodály Zoltán szájából hangzott el 1948-ban Párizsban egy művészeti nevelésről szóló gyermeknapi konferencián: „Arra a kérdésre, hogy mikor kezdődjék a gyermek zenei nevelése, azt találtam felelni: kilenc hónappal a születése előtt. Első percben tréfára vették, de később igazat adtak. Az anya nemcsak testét adja gyermekének, lelkét is a magáéból építi fel... még to-

vább mennék: nem is a gyermek: az anya születése előtt kilenc hónappal kezdődik a gyermek zenei nevelése.”

Természetesen Kodály akkor még nem a modern kutatásokra gondolt, az anya-magzat kapcsolatanalízisre, hanem arra, minden édesanyának hinnie kell abban, hogy a gyermeke egészséges fejlődése szempontjából fontos már az újszülöttnak is énekelni, mondókázni, fontos az édesanya zenei műveltsége.

Ez persze nem azt jelenti, hogy magas szinten kell képzettnek lennie valamennyi édesanyának. Nem csak tanult muzsikus foglalkozhat jól a gyermekével. Minden szülő részt vehet a zenei nevelésben, akiben megvan a jó szándék arra, hogy a gyermekét dalolni szerető, zenét kedvelő emberré nevelje, megóvja a zenei selejttől, és figyelmét az időtálló, szép zene, a művészet felé fordítsa.

Hermann Alice így ír a művészeti nevelésről: „Aki szereti a szépet, az életet szereti... Az igazi művészet szeretete – akár zenében, akár versben, akár képekben találja meg valaki – igényességre nevel. Vajon nem ez-e az a vezérszólam, ami az egész életet helyes útra terelheti? Igényesség önmagunkkal és másokkal szemben, igényesség a munkában és a párválasztásban.”

Így hát, ha a fiatal szülők igényesek, akkor készülnek a kicsinyük fogadására lélekben is, tervezgetik gyermekük jövőjét. Gondolatban beszélnek hozzá, becézgetik, ábrándoznak, hogyan, mivé nevelődik, fejlődik majd az apróság.

Az édesanya, édesapa beszéde – a leghétköznapibb dolgokról is – nagyon fontos a gyerekek számára, hiszen ezáltal szereznek tudomást a környező világról. Megszületik a gyermek, s mindjárt elkezd tanulni a világot, az „emberséget”. Az első „professzorai” a szülők. Hogy nyugodt, derűs lesz-e a baba, abban igen nagy szerepe van a szavaknak, de nem csak a szavaknak, hanem a szép, egyszerű dallamoknak, az érdekesen lüktető, szótagokkal zengve-bongva játszó mondókáknak is, amelyeket a szüleitől hall. Fontos tehát, hogy az édesanyák, hiszen ők töltik a legtöbb időt a gyermekekkel, higgyenek abban, hogy a saját éneklésük, mondókázásuk lelki táplálékul szolgál a kisgyermekük számára. Ne féljenek énekelni, leljék örömeiket a dalban, a közös játékban. Fontos tudniuk, hogy a legjobb technikai feltételek között létrehozott, legkiválóbb művészekkel készített CD felvételek sem pótolják az édesanya hangját, mosolyát, érintését, ölelését.

– Vajon olyan egyértelmű a mai fiatal szülők számára is, hogy mi az a Kodály-koncepció (módszer) valójában?

– Hazai zenei nevelésünk kitűnően átgondolt rendszere eligazít bennünket abban, hogy mit és hogyan énekeljünk a gyerekeknek, hogyan történjék akár a legkisebbek zenei nevelése is, de egy pillanatra álljunk csak meg itt!

Ha azt mondok: „Kodály módszer” – így elterjedtebb, bár nem pontos megfogalmazás, helyesebb a módszer helyett a koncepció szót, vagy kodályi elveket használni... akkor mindenkiben előbukkannak valamiféle – talán iskolai – emlékképek. Jók, vagy rosszak, értetlenségek, kérdőjelek... mi is ez tulajdonképpen? Annyit lehet erről hallani. Sok minden talán csak a szakemberek számára világos. Szomorú tény, hogy amit Kodály elképzelt, és voltak évek, évtizedek, amikor sikeresen meg is valósulhatott, ma már kezd veszendőbe menni. Pedig a Kodály koncepció magyar sajátosság, divatos szóval hungaricum, amelyet az egész világon ismernek. Adaptálható, jó néhány európai ország, de sok tengeren túli állam is megtette. Az, hogy napjainkban eltűnőben van, nem a felépített rendszer hibája. Nagyon tömören fogalmazva: *egy éneklés-központú, zenei hagyományainkra épülő, nagy tömegeknek is műveltséget nyújtó nevelésfilozófia.*

Kodály így emlékezik vissza Bartókkal 1905-ben kötött szövetségére: „...feltetszett előttünk egy népből újjászületett, művelt Magyarország képe. Ennek megvalósítására rászántuk életünket.”

A koncepció legalapvetőbb pontjai:

- *tömegeket* kell az értékes zenéhez vezetni („Legyen a zene mindenkié”)
- az énektanítás a közoktatás része, fontos a *mindennapi éneklés* és a karéneklés,
- a *tanítóképzők* zenei képzésének *megreformálása*,
- a zenei nevelést a *legkisebb korban* kell elkezdni,

– csak *értékes zene* lehet a zenei nevelés alapja
– a *magyar népzene*, mint a gyermek *zenei anyanyelve*, kerüljön a tananyagba,

– a zenei analfabétizmus felszámolása, a *zenei írás-olvasás elsajátítása*.

A felsorolt irányelveket figyelembe véve, a kisgyermekkori zenei nevelésre vonatkozó útmutatásokat *Forrai Katalin*, Kodály Zoltán tanítványa és munkatársa dolgozta ki. Így választ kapunk többek között az imént feltejt kérdésre is, hogy mit és hogyan énekeljünk a gyerekeknek az *óvoda előtti korosztályra* vonatkozóan:

– *egyszerű, de értékes zenei anyagot* válogassunk, és elsősorban a *néphagyományból*.

– a zenei nevelés alapja a legkisebb korban a *személyes kapcsolatra* épül, az *élő énekszó* legyen, ne gépzene, ne különféle zenei felvételek.

– *kerüljük a folyamatosan szóló háttérzenét!*

– a gyerekek részvétele az énekes játékokban mindig *önkéntes*, ne tanítási szándékkal közeledjünk a három év alatti kicsikhez! A zenei képességek – a zenei hallás, éneklési készség, ritmusérzék, zenehallgatási képesség stb. – fejlesztése ebben a korban külön gyakorlást nem igényel, mert a gyermekben ezek a képességek játék közben, vagy az éneklés hallgatása közben szabadon fejlődnek.

– az éneklés célja tehát nem valaminek a megtanítása, hanem a *zenei érdeklődés felkeltése*, az, hogy érzékennyé tegyük a kisgyermeket a környezet hangjai iránt, és örüljön a közös éneklésnek, játéknak.

– fontos az *ismétlődés*, egy-egy ölbeli játékot sokszor játsszunk egymás után, amíg a gyerekek meg nem unják!

– *Hogyan indult a Ringató program, mi készítetett arra, hogy felkínáld tudásodat mindenki számára?*

– A fentiekből kiindulva éppen ezekre, az itt megismertetett elvekre építettem a Ringató programot, amelyekben énektanárként és édesanyaként is mélységesen hiszek.

Nem tudom elkerülni azt a néhány nagyon személyes momentumot, ami elindította bennem azokat a gondolatokat, hogy szülőkkel, édesanyákkal ismertessem meg a zenei nevelés otthoni lehetőségeit.

A nyolcvanas-kilencvenes években óvónőket tanítottam, s párhuzamosan óvodás gyerekekkel is foglalkoztam Forrai Katalin figyelő-segítő, folyamatos szakmai támogatása mellett. Kati néni – az egész országban így ismerik őt a pedagógusok – a főiskolai munkám, az óvónőképzés, az óvodai zenei nevelés mellett gyakran megbízott más feladatokkal is. Bevont a gondozónők képzésébe, és érdekes megfigyeléseket tehettem az ország számos bölcsődéjében. Az egyik legkiválóbb akkori intézményben vehettem át tőle a munkát,

ez a Bölcsődék Országos Módszertani Intézete volt. Itt az óvoda előtti korosztályról magam is rengeteget tapasztalhattam a gyakorlatban. Ekkortájt készítettem el egy azóta már számomra féltett kincset jelentő oktatófilmet a kisebbik gyermekem első három életévének zenei fejlődéséről *Csip, csip csóka – ének a családban* címmel. (Ezt a filmet, és ennek egy változatát, amelyet az MTA Pszichológiai Intézetében dr. Kádár Júlia pszichológus szerkesztett a korai anya-gyerek kapcsolatról, módszertani bölcsődékben, pedagógusképző intézményekben, főiskolákon, egyetemeken használnak.)

Egy alkalommal, amikor zeneóvodai foglalkozást tartottam, az egyik anyuka megkérdezte tőlem, hogy nem hozhatná-e a kisebb, egy éves testvért is az óvodások közé ezekre a foglalkozásokra. Azt mondtam, hogy nem lehet, hiszen nagy a különbség az egy éves és a négy-öt éves gyermek fejlettsége között. A gondolat viszont ott motoszkált bennem: hogyan lehetne mindazt a tudást, amit – anyaként és énektanárként is – összegyűjtöttem a legkisebb korosztályról – a fiatal szülőknek átadni. Hogyan juttathatnám el minél több családhoz az énekes játékok, a közös éneklés örömét. Hogyan mutathatnám meg, mekkora kincs a saját zenei anyanyelvünk, milyen gyönyörűség a „tisza forrásból” meríteni.

Az első foglalkozásaimat 1991-ben tartottam – akkor még nem Ringató néven – ahol kicsi gyerekek és anyukák voltak jelen, és amelyeknek gyakori látogatója, szakmai tanácsadója volt Forrai Katalin is. Az évek során pontosan kialakítottam ennek a tulajdonképpen nagyon ősi tartalmú, de formájában újszerű, speciális foglalkozásnak a módszertanát, amelynek alapja a Kodály koncepció.

Ma Ringató néven működik ez a program, az országos hálózat egyre bővül. (A „Ringató” elnevezés egy televíziós sorozat címét idézi, amelyet Bartalus Ilona nemzetközi hírű zenepedagógussal, a Duna Televízió egykori zenei szerkesztőjével készítettünk 1998-ban a foglalkozásokról.)

– *Mi a Ringató foglalkozások célja?*

A cél, hogy a kismamák megtanuljanak egy könnyen énekelhető, de a kodályi elvekhez híven: zeneileg értékes dalanyagot. Ismerkedjenek meg magyar mondókákkal, mozgásos, ölbeli játékokkal. Szeretném, ha rájönne annak igazára, hogy az énekszó, a közös ölbeli játék valóban a kicsinyek „lelki tápláléka” kell, hogy legyen.

Cél, hogy a foglalkozások oldott légkörében jó mintát kapjanak az anyukák a legkisebb gyerekek zenei nevelésének a lehetőségeire. Megismerjenek néhány módszertani tudnivalót, anélkül, hogy kimódolt, vagy „tudományoskodó” lenne a közös éneklés és játék. Természetesen azt is szeretném, ha a foglalkozásaimon jól éreznék magukat. Szívesen és bátran énekelnének, és hogy a felnőttek, gyerekek egyaránt élményt kapjanak.

Bízom benne, hogy a foglalkozások hatására az édesanyák és édesapák is otthon énekelni fognak gyermekeiknek, és ezzel a fölkeltik a kicsik érdeklődését, kedvet ébresztenek az önkéntes utánzásra. Érzékennyé, fogékonyá teszik a kicsiket a jó zene, a művészet iránt már ebben a korai életszakaszban.

– *Hogyan állítjátok össze a foglalkozások zenei anyagát ?*

– Két nagy csokor alkotja az e korosztálynak szánt zenei anyagot, az egyik a már említett úgynevezett *öbéli játékok*, a másik pedig a *meghallgatásra szánt dalok*.

Az öbéli játékok elnevezés – nagyon találó, hiszen utal a gyermekek életkori sajátosságaira is – Kiss Árontól származik, akinek köszönhető az egyik alapmű, Magyar gyermekjáték-gyűjtemény címmel, amely 1891-ben jelent meg először.

Az egyszerű mozgással kísért *öbéli játékok* nagy részét a magyar néphagyományból merítjük.

Ezek mindig „kétszemélyes” játékok, a felnőtt és a kisgyermek bensőséges kapcsolatát tükrözik, még a kisebb óvodások is szívesen játsszák. A Ringató foglalkozásokon soha nem játszunk még könnyű-

nek gondolt körjátékot sem. Azokat csak fejlettebb korosztállyal, óvodásokkal, kisiskolásokkal szoktuk játszani.

De beletartoznak a Ringató progijába a lovagoltatók, hintáztatók, séáltatók, altatók, kéz-kar-láb-játékok stb. Valamennyi öbéli játék egy-egy miniatűr „dráma”. Kezdetre van, fokozódó feszültsége, majd végül csattanója, örömteli oldódása. A kisgyermek számára ezek a mozgásos-énekes vagy mondókás játékok jelentik a művészeti nevelés csíráit. A játékok érzelmi hatása hozza számukra azt a katarzist, amit a felnőttek egy színdarab, vers, regény, egy festmény, zenemű vagy bármely más művészeti alkotás jelenthet. A kisgyermeknek fontos, hogy a hozzá érzelmileg legközelebb álló felnőttel, szülővel, nagyszülővel élje át ezt az örömet.

Ezek mellett a játékdalok, mondókák mellett olyan dalokat is tanulnak a mamák, amelyeket *hangulatkeltésre, meghallgatásra* szánunk a kicsinyeknek, szinte az óvodáskor zenehallgatásának előzményeként. Ezek lehetnek magyar népdalok, rokon, vagy más népek dalai, komponált dalok. Elsődleges szempont itt is a zenei érték.

*...valamennyi
öbéli játék
egy-egy miniatűr
„dráma” ...*

A foglalkozásokon mindig élő énekszó, vagy a foglalkozásvezető, esetleg meghívott vendég pár perces hangszerjátéka csendül fel, zenei felvételeket soha nem hallgatunk. Kerüljük a divatos, múlandó, kevésbé igényes gyerekslágereket is.

– *Kifejtenél néhány fontosabb módszertani tudnivalót?*

– A harminc perces foglalkozások légköre oldott, felépítése, tartalma előre tervezett, de rugalmasan alkalmazkodik az adott helyzethez. A dalokat, mondókákat sokat ismételjük, egy-egy foglalkozáson belül is, de hétről hétre mindig visszatérünk a régebbiekre. Így az édesanyák könnyen megtanulják azokat. Hangsúlyozni szeretném, hogy a tanítás nem a kicsinyeknek szól, hanem a felnőtteknek.

A gyerekek tehát semmiféle feladatot nem kapnak a foglalkozásokon. Nem kell, nem kötelező csinálniuk semmit, nem várjuk azt, hogy valamit teljesítsenek. Ha akarnak, játszanak az édesanyjukkal, ha akarnak vagy tudnak, akkor pedig néha odafigyelnek. Ebben az életkorban kitartó figyelemről egyáltalán nem beszélhetünk.

A közös éneklés, a játék, a mozgás fő szempont mindenek előtt, de fontos az áhítatos csend is, ami gyakran varázslatként megszületik...

Hároméves kor alatt nincs direkt tanítás: ennek az ideje még csak nem is az óvodás, hanem a kisiskolás kor. A foglalkozásokon csak felkeltjük a gyerekek érdeklődését a zene iránt, zenei ingerekkel vesszük őket körül, a szülők pedig mintát kapnak az otthoni éneklés, játék lehetőségeire. Ha „elmélyülten” játszik otthon a kicsi – ebben az életkorban az elmélyült játék néhány perc csupán – azt még énekléssel sem szabad megzavarni. Tudni kell a mértéket! A túl sok inger épp olyan káros lehet, mint a túl kevés.

Miért nem adunk a gyerekeknek ritmushangszereket, egyéb hangkeltő eszközöket a Ringatón? Ezeknek a használata ebben az életkorban csak zajt keltene a foglalkozásokon, és az nem szép. A gyermekek mozgása még nem annyira fejlett, hogy egyöntetűen, jól összehangoltan tudnának „zenélni” ezekkel. Sem megfogni, de még helyesen használni sem tudják a különféle ritmushangszereket. Egyébként is konfliktus forrása lehet, mert a kicsi gyerek nem érti, mi az, hogy megkapja, aztán elveszük tőle, le kell tennie, mert esetleg következik valami más. Ő talán ragaszkodna ahhoz,

...ami gyakran
varázslatként
megszületik...

amit megfogott. Sőt, a többiek hangszeréhez is ragaszkodna, egy nem elég... Ismerni kell az életkort! Az ilyen helyzetek megoldása nagyon sok időt venne igénybe a foglalkozás fél órájából, ahol pedig az elsődleges inger, a legfőbb szempont a zene kell, hogy legyen.

Egy-egy játék sokszori, egymást követő ismétlése elengedhetetlen. Nem azért, hogy megtanulják a gyerekek, és produkció váljék majd belőle! Az ismétlések célja, hogy a hangulat, amit egy icipici ölbeli játék kelt, kialakuljon és valamennyire tartós maradjon. Egy-egy ilyen játék talán rövidebb, mint egy perc. Mire a gyermek felfogja, hogy mi történt, a játék, a dal már el is tűnik. Ezért énekeljük, mondjuk, játsszuk újra, és újra. Az ötödiknél már rájön, hogy ennek örülni lehet, észreveszi, hogy a végén valami huncutkodás lesz, előre izgul, várja, tudja, hogy mi következik. Vagy újra kéri, hiszen milyen jó az, amikor az édesanyja simogatja-csiklandozza a tenyerét, átöleli, höcöggeti-döcöggeti, vagy éppen a magasba lendíti, s közben lüktet a dal, a mondóka. Persze, hogy a tizediknél újra azt mondja: „még egyszer”, hiszen olyan jól érzi magát ezeknek a játékoknak meghitt intimitásában, a „csak rád figyelek, csak te vagy a fontos, veled játszom”-hangulatban.

– Mennyi idős kisgyerek jöhet ezekre a foglalkozásokra?

– Alsó korhatár tulajdonképpen nincs, várandós mamák is jöhetnek, hiszen a felnőtteknek szól a tanítás, nem a piciknek. A gyerekeket csak körülvevesszük zenei ingerekkel, feladatuk nincs, produkálniuk sem kell semmit, csak „hallani”, erre pedig már a néhány hónapos magzat is képes. Vannak olyan ölbeli játékok, amelyeket az ülni, állni, járni tudó babákkal lehet játszani. (Velük is csak akkor, ha kaphatóak rá.) A kisebbek ezeket is csak „hallgatják”, vagy a mama csak gyengéden „höcöggeti” picit a babát, a mondóka, dal lüktetésére, ami persze így helyes. Általában féléves gyerekekkel már jönnek az anyukák, de szoktak lenni 3-4 hónapos babákkal is, nagyon örülök nekik, de ez a ritkább. Egészen addig lehet jönni a gyerekekkel, amíg óvodába nem kerülnek, bár még a kiscsoportos óvodások is szívesen játsszák ezeket a játékokat, hallgatják a dalokat. A Ringató foglalkozásokon a gyerekek nincsenek életkor szerint különböző csoportokra osztva.

Úgy érzem, az édesanyákkal jó kapcsolatban vagyok, gyakran beszélgetünk a gyerekekről de sok minden másról is, ha van rá lehetőség. Tudom, hogy vannak, akik valóban a zenei ismeretekért, a közös éneklés örömeért, a foglalkozások hangulatáért, önmaguk és a gyermekük gazdagodásáért jönnek el. Előfordul persze az is, hogy az anyukák közösségre vágyanak, valahová „kimozdulni” szeretnének, esetleg valami tartalmas programmal kiegészíteni egy-egy megszakított sétát. Ez utóbbi sem baj, ennek is örülök, a célok között ez is szerepelhet. Az éneklés közösséget teremt.

– *akkor ebben a programban ki tanul? A pici vagy a szülő?*

– Ahogy az előzőekben mondtam, nem célunk a kisgyermek tanítása, a direkt fejlesztés, ami ma oly divatos minden területen. Túlkapásokkal is gyakran lehet találkozni, gondoljuk csak például az idejekorán kezdett nyelvtanulásra, „baba-angolra” és egyebekre.

Az énekes foglalkozásokon a zenei légkör hatására, valamint az otthoni énekes-helyzetek következményeképpen a fejlődés magától megtörténik, miközben a kisgyermek örül, játszik, a művészet eszközei által – amelyek oly természetesen számára – nevelődik.

A mozgásos-énekes játékok közben spontán fejlődik a kisgyermek valamennyi zenei képessége (a ritmusérzék, zenei hallás, éneklési készség, zenei kreativitás, zenei formaérzék, a zenehallgatás képessége stb.) Sőt, működik a zene úgynevezett transzfer hatása is.

Elsősorban nagyon erős érzelmi nevelő-fejlesztő hatása van az éneklésnek. Az éneklő felnőtt és az őt hallgató kisgyermek között hihetetlenül mély érzelmi kötődés alakul ki. Az az édesanya, aki énekel, biztosságot, nyugalmat, szeretetet sugároz. Mindemellett a zenei nevelés kedvezően hat a mozgásfejlődésre, a beszédfejlődésre, emlékezetre, a figyelemre, a képzeletre, jól alakítja a szocializációt.

Sárosi Bálint így ír erről: „A legkisebbek dalainak alig van értelmes szövege és kottázható dallama. Ezek a megszokott fogalmaink szerint költészetnek és zenének alig nevezhető mondókák első hallásra megmosolyoghatók; de vajon megmosolyogni valók-e? A kisgyermek belőlük kapja az első, s ezért életre szólóan fontos leckéket nyelvből, zenéből, környezetismeretből – műveltségéből. A Borsai Ilona és Kovács Ágnes által szerkesztett *Cinege, cinege kismadár* című könyvecskében – a legkisebbeknek készült magyar népzenei és népköltészeti gyűjteményben – ilyen fejezeteket találunk: Altatók, csitítók, Tapsoltatók, Táncoltatók, Hajmosók, Fürdetők, Állítatók, Sétáltatók, Naphívogatók, Esőkérők, Állatmondókák; harangok, malom, szekérsörgés, vonatzakatolás utánzása. Már a fejezetcímek együttese is kerek világot sejtet. Ezt a világot, amely a nyiladozó eszű kisgyermek szintjén megérthető, s amelyhez egészséges ösztönrel már ő is alkalmazkodni igyekszik... Ezekben a darabokban az előadó ugyan felnőtt, de amit elmond és megjátsszik, az a gyerekben kel életre – ehhez kell a felnőtt játékos kedve, rögtönző találékonysága, és mindenek előtt: ha-

...*kell a felnőtt játékos kedve...*

gyományismerete. Hagyományunknak ez a része külön figyelmet érdemel, mert ha elfelejtjük, semmivel nem pótolható. Ezzel kezdődik bekapcsolódásunk a társadalomba, ezzel indul hazafias nevelésünk, ebben táruul fel számunkra az anyanyelv titka.”

– *Valóban beépülnek a foglalkozáson hallottak a kisgyerek személyiségébe?*

– Érdemes elgondolkodni: ezek a nagyon kicsi gyerekek talán még nem is értik a szót, de már raktározzák a magyar nyelvet, s ha megkapják a megfelelő zenei-lelki táplálékot, akkor ezzel egy időben a zenei anyanyelvünket is kezdik birtokba venni. Elkezdődik azoknak a gyökereknek a növekedése, amellyel egy országhoz, egy nemzethez kapaszkodik az ember. „Az általános zenei lélekfejlesztés mellett a zenében a magyarrá nevelésnek olyan eszközét bírjuk, amit semmi más nem pótol... a tudat alatti magyarság első talpköve a nyelv – mondja Kodály Zoltán – a második talpköve a zene.”

– *Mikor született meg a Ringató tanfolyam gondolata, és hol tart ma a program?*

A tanfolyam gondolata akkor fogalmazódott meg bennem, amikor egyre többen kerestek fel személyesen, telefonon, vagy levélben az ország minden részéről. Az érdeklődők kismamák voltak, akik a gyermekükkel szerettek volna foglalkozásokon részt venni, vagy pedig olyan pedagógusok, akik a Ringató-módszertant szerették volna megtanulni. Ezért 2006 őszén megszerveztük az első tanfolyamunkat, majd 2007 tavaszán a másodikat, azóta országos méretű a program, sőt, gyakran hívnak meg határon túlra is.

A *tanfolyam célja*, hogy a résztvevőket megismertesse a kodályi elvekre épülő kisgyermekkorai zenei nevelés elméleti és gyakorlati tudnivalóival, a Ringató foglalkozások vezetésének sajátos módszertanával.

Minden olyan érdeklődőt várunk, akinek van valamilyen „zenei múltja”, és szívesen dolgozna a legkisebb korosztály (születéstől három éves korig), ezzel együtt a szülők művészeti neveléséért, akik segítenének abban, hogy az értékes zene eljusson a gyerekekhez, felnőttekhez egyaránt. Olyan vállalkozó szellemű kollegákat keresünk, akik képesek lesznek megmutatni az édesanyáknak és a gyerekeknek, hogy énekelni, játszani jó, hogy az énekes hagyományaink milyen felbecsülhetetlen kincseket rejtenek magukban.

A Ringató honlapján (www.ringato.hu) sok olvasni-, megnézni-, meghallgatnivalót lehet találni a Ringatóval kapcsolatban. Fontos és naprakész információt tartalmaz már régóta működő helyszínekről és frissen induló foglalkozásokig. Várjuk a Fordulópont olvasóit is foglalkozásainkra!

Lejegyezte: Szávai Ilona